

خودکفایی تولید و رشد ۱۴۰ درصدی خرید تضمینی گندم در دولت یازدهم

دولت تدبیر و امید از آغاز سال زراعی ۱۳۹۳-۱۳۹۲ با اتخاذ سیاست های جدید حمایت از تولیدکنندگان داخلی و اجرای برنامه های اقتصاد مقاومتی پارسال به خودکفایی کشور در تولید گندم دست یافت و رشد ۱۴۰ درصدی تولید و خرید گندم را رقم زد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایرنا، یکی از هدف های برنامه اقتصاد مقاومتی در بخش کشاورزی خودکفایی در تولید کالاهای اساسی و رفع وابستگی به واردات است.

در این زمینه دولت یازدهم توانست برای تحقق اقتصاد مقاومتی بویژه در پی اجرای برجام (برنامه جامع اقدام مشترک)، سیاست های کاربردی مناسب و اقدام های اساسی را برای دستیابی به خودکفایی محصولات کشاورزی مانند گندم پیاده و اجرا نماید.

این در شرایطی رخ داد که سال ۱۳۹۲ در آغاز فعالیت دولت یازدهم برخی استان های کشور فقط برای سه روز و برخی تا ۲ هفته گندم ذخیره داشتند و همین موضوع نگرانی هایی را برای دولت ایجاد کرده بود

اما دولت تدبیر و امید افزون بر خودکفایی در تولید و ذخیره سازی گندم توانست به رشد ۱۴۰ درصدی خرید تضمینی نیز برسد. اینک در سال پایانی فعالیت دولت یازدهم افزون بر امکان صادرات سه میلیون تن گندم، برای بیش از یک سال در شروع برداشت محصول جدید حدود ۹ میلیون تن گندم ذخیره دارد. طبق آمارها در سال ۱۳۹۲ نزدیک ۹ میلیون سیصد هزار تن گندم تولید و چهار میلیون و ۸۰۰ هزار تن خریداری شد. سال ۱۳۹۳ نزدیک ۱۰ میلیون و ۵۷۰ هزار تن تولید و ۶ میلیون و ۸۰۰ هزار تن خرید صورت گرفت. سال ۱۳۹۴ قریب ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تن تولید و هشت میلیون و ۱۰۰ هزار تن خرید گندم داشتیم و در سال (۱۳۹۵) ۱۴ میلیون و ۵۹۰ هزار تن گندم تولید و ۱۱ میلیون و ۵۲۵ هزار تن خرید انجام شد. گزارش ها نشان می دهد در دولت تدبیر و امید بیش از پنج میلیون و ۵۰۰ هزار تن افزایش تولید گندم داشته ایم.

رشد ۲۸۳ درصدی متوسط سرانه درآمد سالیانه گندمکاران

طبق آمارها در اواخر دولت های نهم و دهم ارزش خرید گندم از یک میلیون و ۲۵۰ هزار کشاورز، ۳۸ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال بود. همچنین متوسط عملکرد گندم آبی در هکتار ۲ هزار و ۷۰۰ کیلوگرم و گندم دیم ۸۰۰ کیلوگرم و متوسط درآمد سالیانه کشاورزان ۳۰ میلیون و ۸۰۰ هزار ریال برآورد شد.

پس از گذشت سه سال از فعالیت دولت تدبیر و امید و قبل از آخرین سال فعالیت دولت یازدهم، ارزش خرید گندم از یک میلیون و ۲۵۰ هزار کشاورز به ۱۴۷ هزار میلیارد ریال رسید و متوسط عملکرد تولید گندم آبی ۴۱۵۰ کیلوگرم در هکتار و گندم دیم یک هزار و ۵۳۰ کیلوگرم رسیده است. متوسط درآمد هر سالیانه کشاورز نیز با رشد ۲۸۳ درصدی (در سه سال) به ۱۱۷ میلیون و ۷۰۰ هزار ریال افزایش یافت.

دولت بارویکرد افزایش بهره وری و اقدام هایی برای حمایت از کشاورزان مانند اعلام بموقع نرخ خرید تضمینی محصولات، افزایش قیمت مناسب خرید تضمینی و تولید گندم در واحد سطح، کاهش سطح زیرکشت گندم در سال پایانی فعالیت خود، تامین و تنوع سازی نهاده های مورد نیاز تولید مانند کودهای شیمیایی، سموم کیفی دفع افات و بیماریها توسعه سطح پوشش مزارع از بذور اصلاح شده و گواهی شده، توسعه سیستم های نوین آبیاری و ارتقای مکانیزاسیون به کاهش واردات و دستیابی به خودکفایی رسید

همچنین دولت موفق شد برای تحقق اقتصاد مقاومتی و تقویت بخش تولید کشاورزی همکاری های خود را با موسسه های بین المللی «سیمیت» و «ایکارد» در بخش زراعی و بکارگیری ارقام جدید دارای عملکرد بالا و مقاوم به شوری و خشکی و صرفه جویی در مصرف آب بکار گیرد.

توسعه مکانیزاسیون کشاورزی

دولت یازدهم برای حمایت و خودکفایی در تولید گندم با توسعه مکانیزاسیون کشاورزی در سال ۱۳۹۲ یک خط اعتباری به ارزش هفت هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال اختصاص داد.

این میزان در سال ۱۳۹۳ به هشت هزار میلیارد ریال و در سال ۱۳۹۴ به ۱۰ هزار میلیارد ریال سال ۹۵ به ۱۲ هزار ریال افزایش داده است تا کشاورزان با استفاده از تسهیلات دریافتی بتوانند مزارع خود را به تراکتور و کمباین های نوین و انواع دنباله بند و... مجهز کنند. ۹۵ درصد این کمباین ها و تراکتورهای کاشت، داشت و برداشت تولید شرکت های داخلی است.

رشد مناسب قیمت خرید تضمینی گندم

یکی از سیاست های دولت یازدهم که به رشد تولید محصول راهبردی گندم منجر شد، رشد مناسب نرخ خرید تضمینی این محصول از کشاورزان بوده است.

دولت برای سال زراعی ۱۳۹۳ - ۱۳۹۲ نرخ هر کیلوگرم گندم معمولی را ۱۰ هزار و ۵۰۰ ریال و گندم دروم را ۱۰ هزار و ۸۰۰ ریال تعیین کرد.

در سال زراعی ۱۳۹۴ - ۱۳۹۳ نرخ گندم معمولی ۱۱ هزار و ۵۵۰ ریال و گندم دروم ۱۱ هزار و ۸۸۰ ریال بود.

در سال زراعی ۱۳۹۴ - ۱۳۹۵ نرخ خرید تضمینی گندم معمولی ۱۲ هزار و ۷۰۵ ریال و گندم دروم ۱۳ هزار و ۶۸ ریال ثبت شد.

در سال ۱۳۹۵ - ۱۳۹۶ نرخ خرید گندم معمولی (نان) برای هر کیلوگرم ۱۳ هزار ریال (۱۳۰۰ تومان) و گندم دروم (ماکارونی) ۱۳ هزار و ۳۰۰ ریال (۱۳۳۰ تومان) تعیین و محصول با افت مفید چهار درصد و افت غیرمفید ۲ درصد خریداری شد.

در دولت گذشته برای سال زراعی ۱۳۸۴ قیمت گندم معمولی ۲ هزار و ۵۰ ریال و در سال ۱۳۸۸ سه هزار و ۳۰۰ ریال بود.

در دوره ۱۳۹۰ - ۱۳۸۹ قیمت خرید تضمینی هر کیلوگرم گندم معمولی سه هزار و ۶۰۰ ریال و گندم دروم سه هزار و ۸۰۰ ریال و در سال زراعی ۱۳۹۱ - ۱۳۹۰ این رقم برای گندم معمولی سه هزار و ۹۵۰ ریال و گندم دروم چهار هزار و ۱۵۰ ریال شد.

در سال زراعی ۱۳۹۲ - ۱۳۹۱ نرخ گندم سه بار تغییر کرد و به ۸۰۰۰ ریال رسید.

عزم دولت برای افزایش نرخ خرید تضمینی گندم در شرایطی محقق شد که دولت به دلیل وجود تحریم ها از نظر تامین منابع مالی با مشکلاتی روبرو بود اما توانست با مدیریت منابع و جذب سرمایه از طریق فروش اوراق خزانه، سیاست حمایتی خود از گندمکاران را عملی کند.

همچنین در سال های فعالیت دولت یازدهم، عاملیت پرداخت مطالبات گندمکاران به بانک کشاورزی واگذار شد و این بانک توانست بدون هیچ

وقفه ای پول گندمکاران را تامین و به موقع پرداخت کند. دولت یازدهم به دلیل محدودیت منابع آبی کشور و صرفه جویی در مصرف آب سیاست کاهش سطح زیرکشت برخی محصولات مانند گندم را به کار گرفت. با این کار سطح زیرکشت گندم که ۶ میلیون و ۴۶۰ هزار هکتار بود، با برنامه ریزی دولت به پنج میلیون و ۸۹۰ هزار هکتار شامل ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار هکتار گندم آبی و سه میلیون و ۸۷۰ هزار هکتار گندم دیم کاهش یافت.

با وجود کاهش سطح تولید، اقدام های تشویقی دولت یازدهم به تولید بیش از ۱۴ میلیون تن گندم در کشور در سال ۱۳۹۵ منجر شد که از این میزان نزدیک ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تن مازاد بر نیاز کشاورزان به ارزش ۱۴۵ هزار میلیارد ریال خریداری شد.

بنابراین کشور توانست هشت میلیون و ۴۰۰ هزار تن گندم را به ارزش ۹ هزار و ۳۶۰ خریداری و ذخیره سازی کند که نسبت به مدت مشابه سال پیش از آن ۲۰٫۳ درصد رشد کرد.

نتیجه این موفقیت چنان بود که امسال ایران امکان صادرات سه میلیون تن گندم بیش از نیاز داخل کشور را دارد. خوزستان، گلستان و فارس به ترتیب رتبه های اول تا سوم تولید گندم کشور را به خود اختصاص دادند.

همچنین آرد مورد نیاز بیش از ۷۰ هزار ناوایی وابسته به شرکت بازرگانی دولتی ایران تامین شد.

ثبت میزان بی سابقه تولید و خرید تضمینی گندم در پارسال موجب برگزاری جشن شکر گزاری گندم پس از ۱۲ سال وقفه در بیست و دوم آذرماه ۱۳۹۵ با حضور حسن روحانی رئیس جمهوری شد.

پیش از این، کشور در سال ۱۳۸۳ با تلاش گندمکاران و پس از ۴۰ سال به خودکفایی گندم رسیده بود اما در دوره فعالیت دولت های نهم و دهم این امر به تاخیر افتاد تا اینکه دولت تدبیر و امید پیش بینی خودکفایی دوباره ایران در تولید گندم را تحقق بخشید.

روحانی در جشن خودکفایی گندم با برشمردن موفقیت های دولت در تامین امنیت غذایی، اعلام کرد در سال ۱۳۹۲ تولید مواد غذایی در بخش کشاورزی ۹۷ میلیون تن بود که آذرماه ۱۳۹۵ به ۱۱۷ میلیون تن رسید که ۲۰ میلیون تن افزایش تولید را در ۳٫۵ سال گذشته نشان می دهد.

رئیس جمهوری یادآوری کرد در سال ۱۳۸۰ هشت میلیون و ۶۰۰ هزار تن گندم و در سال ۱۳۸۸، ۶ میلیون و ۷۰۰ هزار تن گندم وارد شد اما اکنون به شرایطی رسیده ایم که علاوه بر تامین نیاز داخلی می توانیم بخش مازاد نیاز خود را صادر کنیم.

روحانی گفت: پیشرفت در بخش کشاورزی باید با تداوم تولید همراه باشد و ما اگر به خودکفایی در تولید محصولی رسیدیم باید بتوانیم در حفظ و پایداری آن بکوشیم.

همچنین به گفته وزیر جهاد کشاورزی، در سال ۱۳۹۵ رقم خرید گندم از کشاورزان در مقایسه با سال ۱۳۹۲ به ۱۴۷ هزار میلیارد ریال رسید

که رشد چهار برابری خرید را نشان می دهد. محمود حجتی یکی از موفقیت های دولت یازدهم را تامین و پرداخت به موقع مطالبات گندمکاران کشور عنوان کرد و افزود: با وجود محدودیت های منابع مالی این اعتبارات توسط دولت و بانک کشاورزی تامین و پرداخت شد و دولت بدهی ندارد.

رشد ۶۲ درصدی استفاده از بذر گندم گواهی شده

مجری طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی در این زمینه به ایرنا گفت: علت خودکفایی دوباره کشور در تولید گندم اجرای سیاست های راهبردی دولت یازدهم با رویکرد حمایت از کشاورزان داخلی، اعلام بموقع قیمت خرید تضمینی گندم، تعیین قیمت مناسب و تامین اعتبار مورد نیاز خرید ماشین آلات و ادوات کشاورزی است.

«اسماعیل اسفندیارپور» افزود: در سه سال گذشته نزدیک ۶۰ هزار دستگاه تراکتور و ۱۱ هزار انواع خطی کار و کارنده گندم، هشت هزار و ۵۰۰ سمپاش پشت تراکتوری و یک هزار و ۵۰۰ دستگاه کمباین برای توسعه مکانیزاسیون در بخش کشاورزی با همکاری بانک کشاورزی و منابع موجود تامین شد.

وی تصریح کرد: در دولت یازدهم توسعه استفاده از بذر گواهی شده گندم رواج یافت؛ به گونه ای که در سال ۱۳۹۲ کل بذر اصلاح شده قابل کشت در سال ۱۳۹۲ معادل ۲۹۰ هزار تن بود که این میزان در سال ۱۳۹۵ این رقم به ۴۷۰ هزار تن رسید که ۶۲ درصد رشد را نشان می دهد.

اسفندیارپور به پرداخت چهار هزار ریالی یارانه دولت برای تامین هر کیلو بذر تحویلی به کشاورزان اشاره کرد و گفت: دولت برای حمایت از کشاورزان و تولید بیشتر بذر گندم گواهی شده ارزان را عرضه کرد. این بدان معنی است که دولت روی هر کیلوگرم بذر گندم گواهی شده نزدیک چهار هزار ریال یارانه پرداخت کرد. یعنی اگر قیمت هر کیلوگرم بذر گندم گواهی شده ۲۰ هزار ریال بود دولت آن را با نرخ ۱۵ هزار و ۶۰۰ ریال در اختیار کشاورزان قرار داد.

این مسوول درباره پشتیبانی دولت در تامین نهاده هایی همچون کود و سم کیفی گفت: دولت در ۳۵ سال گذشته بویژه پس از اجرای برجام توانست کودشیمیایی (که غذای گیاه است) و سموم علف کش کیفی مورد نیاز کشور را از طریق بخش خصوصی بموقع تامین کند.

وی تاکید کرد ۱۰۰ درصد بذر گندم مورد استفاده کشور از تولید داخل است و درباره تاسیس بنیاد ملی توانمندسازی گندمکاران کشور در دولت یازدهم افزود: این بنیاد ملی متشکل از گروهی گندمکاران پیشرو، سازمان های مردم نهاد از همه استان های کشور است که بالاترین عملکرد، دانش، تجربه و پایگاه اجتماعی را دارند و مزارع خود را به عنوان محل های آموزش عملی برای توانمندسازی مابقی کشاورزان در اختیار گذاشته اند.

مجری طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی ادامه داد: برای ترویج کشت سازگار با منطقه، در این مدت در ۱۷۵ نقطه از مزارع استان های

مختلف کشاورزان گندم کار، ارقام مختلف گندم سازگار با منطقه را کشت می کنند که مورد بازدید دیگر کشاورزان قرار می گیرد و در امر آموزش و توسعه کشت ارقام جدید با تولید بالا نتیجتاً در افزایش عملکرد موثر است.

وی یکی از اقدام های دولت را واگذاری تولید بذر گندم به بخش خصوصی دانست و اضافه کرد: همه بذر تولیدی کشور توسط ۲۰۰ شرکت بخش خصوصی و تعاونی در سراسر کشور تامین شد.

اسفندیارپور گفت: در سال ۱۳۹۳، نزدیک ۹ هزار کارشناس فارغ التحصیل کشاورزی در مراکز خدمات کشاورزی به کار مشغول شدند که نقطه اتصال بخش کشاورزی با کشاورزان در قطب های تولید به شمار می روند؛ به طوری که هر کارشناس شماری روستا و مزرعه را زیرنظر دارد.

وی درباره توسعه و اصلاح روش های آبیاری مزارع گندم افزود: بکارگیری آبیاری قطره ای میکرو یا موضعی به عنوان یک رویکرد موثر در مزارع گندم و دیگر محصولات سبزی و صیفی است.

اجرای آبیاری قطره ای در ۴۰ هزار هکتار مزارع گندم آبی

اسفندیارپور گفت: در این مدت با همکاری معاونت آب و خاک و مجری آبیاری تحت فشار وزارت جهاد کشاورزی آبیاری تحت فشار در مزارع گندم توسعه یافت و تاکنون نزدیک ۴۰ هزار هکتار مزارع گندم آبی مجهز به این سیستم شده است و همچنان این رویکرد دنبال و در حال توسعه می باشد.

به گفته وی، در این روش آبیاری با استفاده از فناوری و امکانات در دسترس افزون بر ارتقای بازده تولید و بهره وری آب، به ازای هر مترمکعب آب مصرفی دستکم ۲ تا ۳ کیلوگرم دانه گندم تولید می شود. وی ادامه داد: این شیوه در سطح ۷۵۰ هزار هکتار از مزارع گندم آبی قابل اجراست و در دستور کار وزارت جهاد کشاورزی قرار دارد.

کاهش وسعت گندمزارها ی آبی به یک میلیون و ۹۰۰ هزار هکتار در برنامه ششم

مجری طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی گفت: طبق برنامه اقتصاد مقاومتی با افزایش بهره وری کاهش سطح زیر کشت گندم آبی از ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار هکتار در سال های ۱۳۹۰، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ در پایان برنامه پنج ساله توسعه به ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار هکتار رسیدیم که کاهش ۴۰۰ هزار هکتاری را نشان می دهد.

وی تصریح کرد: همچنین مقرر شد در برنامه ششم توسعه سطح این زمین ها به یک میلیون و ۹۰۰ هزار هکتار برسد.

اسفندیارپور گفت: با توجه به کاهش سطح زیرکشت امسال خرید تضمینی ۱۱ میلیون تن گندم پیش بینی شده است که البته این زمین ها در

ادامه زیر کشت کلزا می رود که تناوب کشت در افزایش ۱۵ تا ۲۰ درصدی تولید گندم نقش بسزایی دارد..

به گفته این مسئول تاکنون نزدیک ۹۵ هزار هکتار گندمزارها زیر کشت کلزا رفته است.

در ۳۰۵ سال گذشته آمارها رشد صعودی تولید گندم را نشان می دهد که این امر نشان می دهد رویکرد و سیاست های اتخاذ شده دولت تدبیر و امید کارایی لازم را داشته و باید این سیاست ها بصورت جدی دنبال و تقویت شود.